

אוסף סיפורים 'תרכה'
מתוך "ליקוטי שמואל"
מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד – סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש – כרך ראשון על חומש בראשית

להזמנה:

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

ההלוויה של הכליה (אסתי ברלוביץ)

יש מקומות בחיים שבהם הכול נהיה שקט בפנים. לא בגלל שאין אנשים, אלא בגלל שיש רגעים שאי אפשר לברוח מהם עם רעש.

השבוע הלכתי עם בעלי להלוויה. לא של קרוב משפחה. של אדם שלפני עשר שנים קיבל ממנו כליה. בעלי תרם כליה לאדם שהוא לא הכיר מעולם. אדם עם משפחה, ילדים, חיים שלמים. ובמשך עשר שנים - הכליה הזאת נתנה לו עוד זמן בעולם. עוד שבתות. עוד חגים. עוד רגעים קטנים של אבא בבית. ועכשיו הגיע הזמן שלו להיפרד מהעולם.

עמדתי שם בחדר ההספדים, מוקפת באנשים שאני לא מכירה, והמחשבות פשוט התחילו לרוץ. מה אנחנו באמת משאירים אחרינו בימים רגילים אנחנו עסוקים בכל כך הרבה דברים, כסף, קניות, בית יפה, איך אנחנו נראים, מה אנשים חושבים עלינו. אבל בחדר כזה... פתאום הכול מרגיש קטן. אף אחד לא דיבר שם על מה היה לו בארון. לא על הרכב. לא על הקריירה בעבודה. ולא על כמה הוא היה עסוק. דיברו על הלב שלו. על הדרך שלו. על המילים שאמר. על איך גרם לאנשים להרגיש. על החיים שנגע בהם בלי לשים לב בכלל. וזה גרם לי לחשוב כמה אנחנו לפעמים שוכחים את הדבר הכי חשוב. בסוף, אנשים לא זוכרים רק מה עשינו. הם זוכרים איך הם הרגישו לידנו. אם היה להם מקום לידנו. אם ראינו אותם באמת. אם היינו טובים אליהם גם כשלא היינו חייבים. והאמת? זה לא חייב להתחיל מתרומת כליה. רובנו לא נעשה דברים בסדר גודל כזה. אבל אולי אנחנו כן יכולים להשאיר אחרינו משהו אחר. ילד שגדל עם ביטחון כי האמינו בו. בית שיש בו מילים טובות. אדם שקם קצת יותר חזק בגלל משפט אחד שאמרנו לו בזמן הנכון.

אולי זאת בעצם המשמעות של חיים. לא רק כמה לקחנו מהעולם - אלא כמה אור השארנו בו אחרי שנלך

הוויתור שגרם להצלחה (האמנתי כי אדבר)

בן תורה מופלג מאחת מקהילותיה של בני ברק נשא בשנת תשס"ג את בת-גילו. בני השכונה יודעים לספר שההצלחה האירה את פניה לבחור זה באופן יוצא מן הכלל, בכל העניינים, הן בלימוד, הן במציאת השידוך, הן בכל ענייני החתונה וכו'. 'נדמה היה שבכל דבר שבו הבחור הזה נוגע, ההצלחה באה אחריו'... חבריו לספסל הלימודים תיארו את הצלחתו בלימודים, ובני משפחתו האריכו בתיאור הסייעתא דשמיא המיוחדת שהיתה לו בענין השידוך. היו שהתפלאו על כך, ולא ידעו מה זכותו של חתן זה, וביקשו לברר את הדברים.

את התשובה לכך סיפק רבה של השכונה ההיא, שגם הוא לא חסך בתיאורים אודות ההצלחה של החתן, ואמר שמי שמתפלא על ההצלחה הנדירה לה זכה, צריך לילך שמונה שנים אחורנית, בעת שהתכוונן לקבל עליו עול תורה ומצוות. הרב סיפר, שבבית הכנסת שהתפלל לא רבים ידעו מכך, שהיו אז שני נערים שיום הבר - מצוה שלהם חל באותה שבת, וברור היה שאחד מהם יצטרך לוותר". הם באו אלי", כך סיפר, "ופסקתי להם לעשות גורל. השניים עשו כהוראתי, והבחור שהזכרנו, זכה בגורל". כל בחור רגיל, גם אם לא היה שמח לאידו של השני, אבל היה מביע שביעות רצון מכך שהוא עלה בגורל. לא כך עשה החתן שלנו. מיד לאחר שהתברר שהוא הזוכה, נודע לו שהנער השני יצטרך בעקבות כך לנדוד לבית כנסת מרוחק. כיון שגם כל בתי הכנסת האחרים בשכונה, היו תפוסים בשמחות אחרות, והיה עליו ללכת לבית כנסת אחר, מחוץ לשכונת מגוריו, במקום שלא מכירים אותו. החתן שלנו, ידע שהנער שלא זכה בגורל, הוא נער רגיש מאוד, והדבר יקשה עליו, ולכן החליט שמחר בבוקר יודיע לחברו שהוא מוותר, ומעניק לו את הזכות לעלות לתורה בבית הכנסת שלנו, וכך עשה.

למותר לציין את שמחתו של הנער השני בעל הלב הרגיש, פניו אורו משמחה, והוא לא גמר להודות לחברו על הוויתור הגדול שעשה למענו". אני", המשיך רבה של השכונה, "החלטתי לעקוב אחרי הנער, ולראות כיצד ישלם לו הקב"ה על הוויתור הזה... ויכול אני להעיד שמאותו יום ואילך, הוא הפך לאדם אחר!!! כל מה שעשה הצליח, כל מה שרצה השיג, הן בלימודים והן בכל העניינים האחרים, עד שקיבל גם בסייעתא דשמיא נדירה את השידוך הנוכחי, שהמקורבים לסיפור יודעים היטב איזו סייעתא מלעילא היתה כאן מתחילה ועד סוף". "אני אישית", סיים הרב, " בטוח שההצלחה שלו הגיעה בשל הוויתור שעשה אז לחברו. כי ההצלחות שלו הן ממש לא טבעיות, וברור שיושב מרומים רצה לשלם לו את שכרו בכפל כפליים". ומה שצריך לזכור ולהוסיף הוא, שהדבר אינו קל. כן, כל אחד רוצה להגיע למצב שבו כל אשר יעשה יצליח, אבל יש לדעת שכדי להגיע לכך, הקב"ה דורש משהו מן האדם!

להיות חרש (ישיבת חכמי לובלין ח"א עמ' ריא)

באחת מנסיעותיו לאיסוף כספים עבור "המתיבתא" בוורשא, הופיע יחד עם ידידו משכבר הימים המהר"ם שפירא מלובלין, לפני קהל גדול בניו יורק, ונשאו דברים כדי לעורר את הציבור לסייע בהחזקת מוסדותיהם.

רבי מאיר זן פתח, וכדרכו האריך בדברי תורה מפולפלים. כשסיים, עלה המהר"ם ואמר בפשטות: רבותי, אספר לכם סיפור.

כשהייתי סמוך על שולחן חמי בטרנופול, לקח אותי פעם לסיור באחוזותיו. נסענו זמן רב, עד שהגענו לגבול העיר. שם הצביע על יהודי אחד ואמר: זהו פקיד, הממונה על גביית המכס. עמדתי והתבוננתי בעבודתו. עד מהרה שמתי לב שהוא חרש. עגלה מתקרבת, בעליה מנסה לשאול שאלה. במקום לענות, הוא אומר בקול קבוע: עגלה ושני סוסים – כך וכך מכס, עגלה וסוס אחד – כך וכך. בעל העגלה חוזר ושואל, מנסה שוב – והמוכס, במקום להשיב, רק מרים את קולו וחוזר על אותם דברים בדיוק, כאילו זו התשובה היחידה שבעולם.

פניתי לחמי ואמרתי לו: איני מבין. למה למנות אדם חרש לתפקיד כזה? מה אכפת לך שישב לאנשים כמו שצריך? במקום תשובה, הוא סימן לי לעלות למרכבה, ונסענו לקצה השני של העיר. שם הראה לי יהודי אחר, ואמר: זה פקיד המכס כאן.

התבוננתי בו – אדם פיקח, נעים הליכות. כל מי שעבר בעגלה פנה אליו, והוא השיב באדיבות, שוחח עמו, הסביר. אלא שבינתיים הלך ונוצר מאחוריו תור ארוך של עגלות. אנשים התחילו לאבד סבלנות, הרוחות התלהטו. בתוך ההמולה, כמה מהם פשוט עקפו את התור ועברו בלי לשלם כלל. המוכס נבהל, התחיל למהר, להעביר עגלות בלי בדיקה מסודרת – ואז שוב נעצר לשיחה עם מישהו, ושוב התור מתארך, ושוב מהומה. וחוזר חלילה. חמי פנה אליי ושאל: נו, עכשיו אתה מבין למה מינתי חרש?

כאן פנה רבינו אל הקהל ואמר: דעו לכם, רבותי – גם אנחנו דומים לאותם שני פקידים. הגאון מאוסטרובה, דומה לאותו שאינו חרש – פותח לפניכם שערים של תורה וחכמה. ואילו אני – כאותו חרש. איני נכנס לשיחות, איני מתעכב. הזמן קצר והמלאכה מרובה. ולכן איני אומר אלא דבר אחד: עגלה ושני סוסים – כך וכך, עגלה וסוס אחד – כך וכך. כלומר: מי שיש לו – ייתן כפי יכולתו. ומי שיש לו פחות – ייתן גם הוא כפי יכולתו. אבל אנא מכם, אל תעכבו אותנו בעבודת הקודש.

האישה שהמציאה את התפילה (הרבנית מזרחי)

איך כתוב על האישה שהמציאה את התפילה, ופטירתה בערב ראש חודש סיון – חנה, אם שמואל הנביא: וְחָנָה, היא מְדַבֶּרֶת עַל לִבָּהּ. חנה מבקשת לב שמח. חנה מבקשת להתממש. חז"ל אומרים: "מְדַבֶּרֶת עַל לִבָּהּ" – היא מתפללת עַל עֶסְקֵי לִבָּהּ. אִמְרָה לְפָנָיו, לפני הקב"ה: "הרי לא בראת שום דבר לשווא, נכון? בראת אותי אישה. אז תן לי לממש את הדבר הזה ולהיות לאם, ולראות אותו גדל, ולראות אותו תלמיד חכם. אחרת, אני מרגישה 'אישה לבטלה'. כאילו חס ושלום בראת ברייה לבטלה!" את התפילה הזאת היא מתפללת תשע עשרה שנה, היא כבר מֵרַת נֶפֶשׁ, ולא נענית.

חנה מתפללת עַל לִבָּהּ. ואז, היא משנה. היא עושה שינוי ענק כדי שהתפילה שלה תתקבל; וְתִתְפַּלֵּל – עַל ה'! איזו מצחיקה אני, היא אומרת. אני מתפללת על עצמי, שאתממש כאישה, שלא ארגיש מיותרת בעולם. אני רוצה שהילדים שלי יהיו שמחים, יגדלו בתורה, ילכו בדרך טובה... ומה עם הקב"ה??

הוא רואה את הבת שלו, את חנה, מתהלכת בעולם עצובה, והוא אומר: רגע רגע. אני אבא (כביכול) לא ממומש! אני רוצה את הבת הזאת שמחה, אני רוצה לראות אותה מצליחה, אני רוצה לראות אותה בריאה ומאושרת! אז ה', אני מתפללת עליך – שתתממש, כביכול, כאבא. שלא יהיו לך ילדות עצובות בעולם או ילדים שלא מוצאים את עצמם. זאת התפילה הכי נכונה בעולם. ללכת לריבונו של עולם שעשה את כל העולם הזה, ולהתפלל אליו, שיהיה לו עולם שמח.

רבי אלעזר, בנו של רבי שמעון בר יוחאי, הולך ברחוב ורואה איש מכוער (ככל הנראה מעשיו היו מכוערים, כך אומרים חז"ל). ורבי אלעזר אומר לו: "כמה מכוער אתה! תגיד – כל אנשי העיר שלך מכוערים כמוך?"

כל כך הרבה פעמים אנחנו הולכות ורואות כיעור – כיעור של התנהגויות, כיעור של מקרים לא טובים, ומה זה הדבר הזה?

מה עונה לו האיש המכוער? "לך לאומן. לך ואמור לאומן שְׁעֵשְׂאֲנִי, ותשאל אותו למה הבריות שלו נראות ככה". זו התפילה שלנו. אנחנו פונות לאומן הגדול ומתפללות עליו, על ה', שיצירות האומנות שלו ייצאו הכי יפות והכי שמחות והכי מאושרות והכי מצליחות. אז כשאת מתפללת על הילדים שלך, תגידי "ריבונו של עולם, הילדים שלך!"

כך כתוב בתפילת השל"ה היפהפיה: אתה בראת את העולם לשתי מטרות: **לְאַשְׁתַּמּוּדַע** – ללקותך – שהאל-וקות תיוודע בעולם, וכדי שיהיה פְּרוּ וְרָבוּ. ואני מבקשת בדיוק על הצרכים האלו שלך – ילדים, ושהם יפרסמו את הא-לוקות שלך בעולם. עליך אני מבקשת!

פלא שחז"ל לומדים את כל סודות התפילה, בטח כל סודות התפילה על הילדים,
מחנה, האישה הגדולה הזאת?

והתפילה הכי חשובה של אישה היא להתפלל על עצמה, להיות אישה שמחה. זה בדיוק זה – שלקב"ה יהיו ילדות שמחות. שלא תהיה לו בת דיכאונית, לקב"ה.
אז בואו נתפלל על אבא.

לשבת איתם

בימים שהיהדות עדיין נרמסה תחת המגף הקומוניסטי ברוסיה, יסד יהודי תלמיד חכם שיעור גמרא במחתרת במרכז העיר לנינגרד. אחד המשתתפים בשיעור היה יהודי מבוגר שלא הבין מאומה מכל הנלמד, ובכל זאת לא נעדר מהשיעורים.

באחד הימים, כשנשאל לסיבת השתתפותו למרות שאינו מבין מאומה, פתח וסיפר: לפני שנים, ישבתי במסעדה ואכלתי לתומי, כשלפתע זינקו אנשי ק.ג.ב. פנימה, תוך מספר דקות מצאנו כולנו את עצמנו כבולים באזיקים, מובלים בניידת משטרתית לבית המעצר. לאחר מעשה התברר כי באותה מסעדה סעדו כמה אנשים המבוקשים זמן רב למשטרה, החוקרים בקשו להוכיח את קשריי עם אותם אנשים, אך אני התחננתי ובכיתי, והבטחתי כי אין לי ולא היה לי קשר כל שהוא עם אנשי אותה קבוצה. אך ללא הועיל. בוקר צהרים וערב, היו החוקרים מכים אותי מכות נמרצות וחוזרים על אותו משפט: 'אם ישבת איתם, סימן שאתה מהם!'

סיים האיש ואמר למשתתפי השיעור: לאחר פטירתי בבית דין של מעלה, לא אדע לחזור על שורה אחת של גמרא, אבל אני אגלה את זרועי החבולה, ואת גבי המלא צלקות, ואומר למלאכים שבשמים: אתם רואים, הם לימדו אותי 'אם ישבת אתם, סימן שאתה מהם', אז נכון, לא הבנתי דבר משיעור הגמרא, אבל הקפדתי להיות בסביבה טובה וליד שכנים טובים העוסקים בתורה, אם ישבתי איתם אני מהם---

מסירות נפש לזולת (הפרשה בהלכה)

רבי שמעון דייטש שליט"א סיפר בעת חגיגתו שמחת הכנסת ספר תורה בביהמ"ד טשערנאביל שנת תשס"ט, עובדא מאלפת מקורות ימי חיו:

לאחר ימי מלחמת העולם האיומה (תרצ"ט-תש"ה) נשארתי לבדי ילד בן י"ב שנים, כשמעטות הן ידיעותיי בתורה, כיון שבמשך כל ימי הצרות לא התאפשר לי לעסוק בתורה כראוי. בהשתוקקותי לידיעת התורה ולימודה, הלכתי להגאון רבי משה שניידר זצ"ל, בבקשה שיואיל לקבל אותי ל'ישיבה' שבנשיאותו. בתחילה מיאן רבי משה, כיון ששיבתו היתה מיוחדת לבחורים הבקאים כבר ביסודות דרכי הלימוד, ולא לאלו שעדיין בתחילת דרכם, אך הרביתי בקשות ותחנונים לפני רבי משה זצ"ל כי ירחם עלי לקבלני, ואמרתי כי אני מצידי אעשה כל מה שביכולתי כדי ללמוד, להבין ולהשכיל, ואכן נתרצה והכניסני למסגרת ישיבתו. או אז התחלתי לבקש מבחורים צעירים ומבוגרים שיקדישו קצת מזמנם ללמוד עמי, ולו לימודים קלים כחומש רש"י וקצת משניות וכדומה, כשבשאר הזמנים אני משקיע את כוחותיי בעמל בתורה ומתייגע בהבנתה.

רוב התלמידים ניסו להתחמק מבקשותיי, ברצותם להתגדל בתורה מעלה מעלה, כפי השגתם והבנתם, אך היו בישיבה שני תלמידים שהתמסרו אליי בכל עת, ותרמו זמן רב ללמוד עמי למען אבין את דרכי תורתנו הקדושה ועמקי דבריה: שמו של האחד היה משה, והשני טוביה. וכך עברו ימי הישיבה, עד שבגרתי ונתקשרתי בשידוכין, וברחמי וחסדיו הגדולים זכיתי להעמיד דורות ישרים, ובנים וחתנים למדנים ולפרנסה בהרחבה, כן יעזור ה' להלאה.

לאחר שנים רבות, רציתי להתעניין מעט על קורות חבריי היקרים, תלמידי הישיבה, אך במהרה כלו כוחותיי כאשר נלאיתי מרוב הטורח לבקש ולחפש כדי להיוודע עליהם ועל מקומות מושבותיהם, אך שונה היה הדבר לגבי אותם שני תלמידים שבלבבם הטהור הקדישו מזמנם להועיל לחבר שנפשו חשקה בתורה, הלא הם עצמם הלכו לפניהם בכל העולם: הראשון הוא הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א, ראב"ד ירושלים, והשני הוא הגאון הגדול רבי יצחק טוביה ווייס זצ"ל, גאב"ד ירושלים. ללמדך, כי ממסירות נפש לזולת לא מפסידים כלל, אלא אדרבה, זוכים לעלות מעלות רמות בתורה הקדושה, ולאוקמי גירסא בסייעתא דשמיא (הפרשה בהלכה) ועמדו לו בהתמסרות מרובה להדריכו במעגלי צדק בתורה ובהלכה, כי את שמותם לא הוצרכתי לחפש, הלא הם עצמם הלכו לפניהם בכל העולם: הראשון הוא הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א, ראב"ד ירושלים, והשני הוא הגאון הגדול רבי יצחק טוביה ווייס זצ"ל, גאב"ד ירושלים. ללמדך, כי ממסירות נפש לזולת לא מפסידים כלל, אלא אדרבה, זוכים לעלות מעלות רמות בתורה הקדושה, ולאוקמי גירסא בסייעתא דשמיא.

סיום ההשתדלות

סיפר רבי צבי מאיר זילברברג על בני זוג שהיו נשואים למעלה מעשר שנים ולא זכו להיפקד. הבית היה דומם, ללא בכי של תינוק. הם הלכו לאדמו"רים ורבנים, והיה עסקן רפואי אחד שלקח

אותם כפרויקט. הוא התרוצץ איתם במרפאות הכי טובות בעולם, השקיע הון תועפות, ודבר לא עזר. בסוף הוא השיג קשר למרפאה מיוחדת בארה"ב. הם עשו את הבדיקות וחזרו לארץ. אחרי חודש הגיעו התוצאות: אין שום סיכוי רפואי. בלב כבד העסקן התקשר לרבי משה, הבעל, וניסה לעדן את הבשורה, אבל בסוף אמר: "אני נורא מצטער, אין יותר מקומות לפנות אליהם. הרופא הגדול אומר שאין סיכוי בעולם." העסקן פרץ בבכי ולא יכול היה להמשיך את השיחה.

למחרת, רבי משה התקשר אליו ואמר: "אני מזמין אותך לסעודת סיום מסכת שאני עורך בעוד שבוע. אתה עבדת בשבילנו כל כך קשה, חשוב לי שתבוא." העסקן הגיע לסעודה יחד עם המשפחה והשכנים. אחרי המנה הראשונה כולם שאלו: "נו, על איזה מסכת הסיום?". רבי משה ניגש לעסקן וביקש ממנו: "תקום ותספר לכולם מה שאמרת לי על הבדיקה האחרונה. תספר את הקביעה שאין סיכוי." העסקן ניסה לסרב, אבל רבי משה התחנן. העסקן נעמד וסיפר בבכי שחזרו התוצאות ואין שום סיכוי בעולם. דממה נפלה בחדר. כולם הורידו את העיניים. אז נעמד רבי משה ובהתרגשות אמר: "רבותיי, בגלל הדברים ששמעתם - אני עורך סיום הלילה. זהו סיום על 'מסכת ההשתדלות'. הלילה סיימתי את כל ההשתדלות האנושית, ומרגע זה אני בוטח רק בקדוש ברוך הוא. עד עכשיו הייתי עסוק ברופאים ובשיטות, מעכשיו אני נותן את התיק שלי לקדוש ברוך הוא."

הוא התחיל לשיר שירי ביטחון ואמונה. האורחים עזבו בהלם ובהערכה. בדיוק 11 חודשים לאחר מכן, רבי משה הזמין אותם לסעודה נוספת - סעודת ברית המילה לבנו הבכור, שנולד בשעה טובה ללא שום טיפולים, פשוט מתוך כוח הביטחון והאמונה